

Kandydaci na prezydenta w opiniach Polaków

Opracowała
Beata Roguska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lutowym badaniu¹ poprosiliśmy o ocenę kandydatów w wyborach prezydenckich popieranych przez główne ugrupowania polityczne. Interesowało nas, czy będą – w opiniach badanych – sprawować swój urząd ponad podziałami politycznymi, dobrze współpracować z rządem, przyczynić się do narastania czy też do osłabiania podziałów politycznych oraz jak będą reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej.

Trzeba mieć na uwadze, że nie wszyscy kandydaci są tak samo rozpoznawalni. O ile Rafała Trzaskowskiego, Karola Nawrockiego, Szymona Hołownię oraz Sławomira Mentzena znają prawie wszyscy badani, o tyle znacznie mniej osób rozpoznaje Magdalenę Biejat. W związku z różnym stopniem znajomości kandydatów, obok rozkładów opinii badanych, dla wszystkich kandydatów prezentujemy wyrażone w punktach procentowych różnice między przeciwstawnymi stwierdzeniami ich opisującymi.

OPINIE OGÓŁU BADANYCH

Rafał Trzaskowski, kandydat Koalicji Obywatelskiej i lider przedwyborczych sondaży, jest postrzegany jako osoba, która będzie najlepiej współpracować z rządem, lepiej niż kandydaci wysunięci przez pozostałe ugrupowania koalicji rządowej. Obok swojego głównego rywala Karola Nawrockiego Rafał Trzaskowski jest oceniany jako najbardziej związany z partią, którą reprezentuje – w opinii większości badanych jako prezydent będzie dbać przede wszystkim o interesy swojego ugrupowania. Przeważa przekonanie, że jego prezydentura będzie przyczynić się raczej do narastania niż do ograniczania podziałów politycznych, ale dwie piąte ankietowanych spodziewa się łagodzenia konfliktów w polskim społeczeństwie. W ocenie społecznej możliwość deeskalacji konfliktów politycznych w przypadku tej prezydentury wydaje się mniej prawdopodobna niż w przypadku kandydatów wspieranych przez inne ugrupowania koalicyjne, ale bardziej prawdopodobna niż w razie wygranej któregoś z polityków opozycyjnych. Zestawienie deklaracji dotyczących wszystkich kandydatów pokazuje, że Rafał Trzaskowski – w ocenie społecznej – lepiej niż inni będzie reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej.

¹ Badanie „Aktualności” (17) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganym komputerowo (CATI – 90,0%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 10,0%) w okresie 17–20 lutego 2025 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1002).

Z deklaracji ankietowanych wynika, że wybór **Karola Nawrockiego** będzie największym wyzwaniem dla sytuacji politycznej w Polsce. W opinii większości kandydat wspierany przez Prawo i Sprawiedliwość będzie krytyczny wobec rządu i będzie często korzystał z prawa weta. Tak jak w przypadku Rafała Trzaskowskiego większość ankietowanych jest zdania, że Karol Nawrocki będzie działał w interesie partii, która go wspiera. Wydaje się zatem, że próba przedstawienia prezesa IPN jako kandydata obywatelskiego, a nie partyjnego, nie powiodła się. Wybór Karola Nawrockiego w ocenie ponad połowy badanych oznacza eskalację konfliktów politycznych w Polsce. Obawy dotyczące ich nasilenia w sytuacji wygranej tego kandydata są wyrażane częściej niż w przypadku innych polityków. Podzielone są opinie badanych na temat tego, czy Karol Nawrocki będzie dobrze reprezentował Polskę na arenie międzynarodowej – przeważająca część ma co do tego wątpliwości.

Sławomir Mentzen, podobnie jak Karol Nawrocki, jest dość jednoznacznie oceniany jako polityk opozycyjny wobec rządzącej koalicji. W opinii większości respondentów jako głowa państwa będzie krytyczny wobec rządu i będzie często korzystał z prawa weta. Jednocześnie jest postrzegany jako polityk mniej upartyjniony niż dwaj główni pretendenci do urzędu Prezydenta RP – mimo to także w odniesieniu do niego przeważa opinia, wyrażana przez blisko połowę ankietowanych, że jako prezydent będzie dbał o interesy przede wszystkim swojej partii. W ocenie społecznej Sławomir Mentzen będzie przyczyniał się raczej do nasilania niż łagodzenia podziałów politycznych, choć obawy z tym związane są mniejsze niż w przypadku wygranej Karola Nawrockiego. Przeważająca część badanych uważa, że kandydat Konfederacji będzie dobrze reprezentował Polskę na arenie międzynarodowej.

Szymon Hołownia jako jedyny spośród uwzględnionych w badaniu kandydatów jest odbierany jako polityk, który będzie przyczyniał się raczej do łagodzenia niż do eskalacji konfliktów i podziałów politycznych. Także i ten polityk jest oceniany jako kandydat partyjny, kierujący się raczej partykularnymi interesami niż dobrem ogółu. W opinii ponad połowy ogółu badanych będzie dobrze współpracował z rządem. Przeważająca część ankietowanych wyraża przekonanie, że Szymon Hołownia będzie dobrze reprezentował Polskę na arenie międzynarodowej.

Magdalena Biejat jest słabiej rozpoznawalna niż pozostali kandydaci uwzględnieni w badaniu, a wizja jej prezydentury jest najmniej wyraźna. Co ciekawe, o ile w sytuacji wygranej Rafała Trzaskowskiego lub Szymona Hołowni badani dość często spodziewają się dobrej współpracy prezydenta z gabinetem Donalda Tuska, o tyle w przypadku zwycięstwa Magdaleny Biejat jest to nieco mniej oczywiste – jednakże przeważająca część ankietowanych spodziewa się, że kandydatka Lewicy będzie dobrze współdziałała z rządem. Magdalena Biejat w nie mniejszym stopniu niż Sławomir Mentzen i Szymon Hołownia jest postrzegana przez pryzmat ugrupowania, które reprezentuje – respondenci raczej nie spodziewają się, że jako głowa państwa będzie stała ponad podziałami politycznymi. Porównanie deklaracji badanych dotyczących wszystkich kandydatów pokazuje, że – w ocenie społecznej – Magdalena Biejat gorzej niż inni będzie reprezentował Polskę na scenie międzynarodowej.

TABELA 1

Czy [Rafał Trzaskowski/Karol Nawrocki/Sławomir Mentzen/Szymon Hołownia/Magdalena Biejat] jako prezydent:	Opinie ogółu badanych o poszczególnych kandydatach									
	Rafał Trzaskowski		Karol Nawrocki		Sławomir Mentzen		Szymon Hołownia		Magdalena Biejat	
	w procentach									
- będzie dobrze współpracował(a) z rządem	77	+64 netto	14	-53 netto	14	-52 netto	56	+30 netto	35	+12 netto
- będzie krytyczny(a) wobec rządu i będzie często korzystał(a) z prawa weta	13		67		66		26		23	
Trudno powiedzieć	9		15		14		17		24	
Nie znam tej osoby	1		4		6		1		18	
- będzie ponad podziałami partyjnymi	29	-33 netto	24	-36 netto	31	-17 netto	35	-15 netto	22	-19 netto
- będzie przede wszystkim dbał(a) o interesy partii, która go(ją) popiera	62		60		48		50		41	
Trudno powiedzieć	8		12		15		14		19	
Nie znam tej osoby	1		4		6		1		17	
- będzie przyczyniać się do łagodzenia podziałów politycznych w polskim społeczeństwie	40	-8 netto	30	-22 netto	32	-13 netto	47	+10 netto	32	+3 netto
- będzie przyczyniać się do narastania konfliktów politycznych	48		52		45		37		29	
Trudno powiedzieć	11		14		17		15		22	
Nie znam tej osoby	1		4		6		1		17	
- będzie dobrze reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej	52	+14 netto	38	-4 netto	44	+8 netto	46	+5 netto	28	-7 netto
- nie będzie dobrze reprezentować Polski na arenie międzynarodowej	38		42		36		41		35	
Trudno powiedzieć	9		16		14		13		20	
Nie znam tej osoby	1		4		6		1		17	

Obok procentowych rozkładów odpowiedzi podano różnice punktów między przeciwstawnymi stwierdzeniami

OPINIE W ELEKTORATACH

Wyborcy poszczególnych kandydatów oceniają ich zdecydowanie lepiej niż ogół badanych². Mają zazwyczaj nadzieję, że popierane przez nich osoby, sprawując swój urząd, będą ponad podziałami partyjnymi, a ich prezydentura będzie przyczyniać się do łagodzenia konfliktów politycznych. Tego zdania są w większości zarówno zwolennicy kandydatów wysuniętych przez ugrupowania koalicyjne, jak i wyborcy kandydatów popieranych przez partie opozycyjne. Co ciekawe, deeskalacji konfliktów

² Z analiz wyłączono wyborców Magdaleny Biejat, ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie.

politycznych po zwycięstwie ich kandydata rządziej niż inni spodziewają się wyborcy Sławomira Mentzena. Z kolei zwolennicy Szymona Hołowni częściej niż sympatycy pozostałych polityków aspirujących do najwyższego urzędu w państwie wyrażają przekonanie, że ich kandydat będzie ponad podziałami partyjnymi.

Sympatycy każdego z kandydatów sądzą, że będą oni dobrze reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej.

Potencjalni wyborcy Rafała Trzaskowskiego, a także większość zwolenników Szymona Hołowni spodziewają się, że ich kandydaci będą dobrze współpracować z rządem. Odmienne przewidywania – i zapewne także oczekiwania – mają w tej kwestii wyborcy kandydatów popieranych przez ugrupowania opozycyjne. Warto zwrócić uwagę, że krytycznej postawy „swojego” prezydenta wobec gabinetu Donalda Tuska częściej spodziewają się wyborcy Sławomira Mentzena niż Karola Nawrockiego.

TABELA 2

Czy [Rafał Trzaskowski/Karol Nawrocki/Sławomir Mentzen/Szymon Hołownia] jako prezydent:	Opinie o kandydatach w ich elektoratach			
	Rafał Trzaskowski	Karol Nawrocki	Sławomir Mentzen	Szymon Hołownia
	w procentach			
– będzie dobrze współpracował z rządem	98	30	24	78
– będzie krytyczny wobec rządu i będzie często korzystał z prawa weta	1	56	72	20
Trudno powiedzieć	1	14	4	2
– będzie ponad podziałami partyjnymi	73	70	71	88
– będzie przede wszystkim dbał o interesy partii, która go popiera	23	20	24	8
Trudno powiedzieć	4	10	5	4
– będzie przyczyniać się do łagodzenia podziałów politycznych w polskim społeczeństwie	90	86	69	85
– będzie przyczyniać się do narastania konfliktów politycznych	5	7	20	10
Trudno powiedzieć	5	7	11	5
– będzie dobrze reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej	100	95	95	88
– nie będzie dobrze reprezentować Polski na arenie międzynarodowej	0	1	1	0
Trudno powiedzieć	0	4	4	12

Z przeprowadzanych analiz³ wynika, że głosowanie na poszczególnych kandydatów zależy od oczekiwań odnośnie do ich prezydentury, zwłaszcza dotyczących tego, jak będą oni reprezentować Polskę na arenie międzynarodowej. Przekonanie, że jako prezydent będzie dobrym reprezentantem naszego kraju za granicą, wpływa szczególnie silnie, zdecydowanie silniej niż w przypadku

³ Przeprowadzono analizy regresji logistycznej.

pozostałych kandydatów, na poparcie dla Rafała Trzaskowego. Drugą pod względem ważności kwestią decydującą o udzieleniu poparcia temu kandydatowi jest przekonanie, że będzie on dobrze współpracował z rządem. Głosowanie na poszczególnych kandydatów wiąże się także z oczekiwaniem ich politycznej neutralności. Jest to kwestia w największej mierze przesądzająca o głosowaniu na Szymona Hołownię. Wybierając poszczególnych kandydatów, badani spodziewają się także obniżenia temperatury sporu politycznego, dotyczy to również wyborców przedstawicieli opozycji. Warto zauważyć, że głosowanie na Karola Nawrockiego nie wiąże się istotnie z przeświadczeniem, że będzie on krytyczny wobec obecnego gabinetu i będzie często korzystał z prawa weta. Oczekiwanie krytycznej postawy wobec rządu sprzyja w pewnym stopniu udzielaniu poparcia Sławomirowi Mentzenowi, choć jest to kwestia mniej ważna niż pozostałe.